

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตรวมทั้งศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น

วิธีการศึกษา ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นที่มาใช้บริการที่สถานสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์กรุงเทพมหานครจำนวน 185 คนประกอบด้วยผู้ดูแลผู้ป่วยโรคสมาธิสั้นร้อยละ 67.0 ปัญหาด้านพฤติกรรมร้อยละ 14.6 โรคออทิสติกร้อยละ 11.4 และภาวะซึมเศร้าร้อยละ 7 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามดังนี้ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น 2) แบบวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง 3) แบบประเมินภาวะซึมเศร้า (2Q) และ 4) แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาคำนวณค่า ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตด้วยสถิติสหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน (Spearman rank correlation coefficient)

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่นส่วนใหญ่ร้อยละ 73.2 มีสุขภาพจิตด้านความเครียดในระดับความเครียดปกติ ร้อยละ 18.4 มีความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย และร้อยละ 4.9 มีความเครียดระดับเครียดมาก ด้านภาวะซึมเศร้าพบว่าร้อยละ 73.0 ไม่พบภาวะซึมเศร้าและร้อยละ 27.0 มีภาวะซึมเศร้า ด้านคุณภาพชีวิตพบว่าร้อยละ 50.8 มีคุณภาพชีวิตปานกลางและร้อยละ 49.2 มีคุณภาพชีวิตที่ดี คุณภาพชีวิตรายด้าน 1) ด้านร่างกายร้อยละ 52.7 มีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายในระดับปานกลาง 2) ด้านจิตใจพบว่าส่วนร้อยละ 60.5.7 มีคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับดี รองลงมาร้อยละ 37.8 มีระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจในระดับปานกลาง 3) ด้านสัมพันธภาพทางสังคมร้อยละ 64.3 มีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง รองลงมา ร้อยละ 28.6 มีระดับคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคมที่ดี 4) ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 63.0 มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ร้อยละ 34.2 มีคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมในระดับดี การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตได้แก่รายได้ ($p < 0.05$, $r_s .148$) และความเครียด ($p < 0.01$, $r_s -.472$)

คำสำคัญ สุขภาพจิต, คุณภาพชีวิต, ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชเด็กและวัยรุ่น,

Abstract

The purposes of this research were to study mental health and quality of life in caregiver of psychiatric child and adolescence as perceived by family caregiver of psychiatric child and adolescent patients, and determine the relationships between quality of life and factors which are involved. Research subjects consisted of 185 caregivers of psychiatric child and adolescent patients who were receiving service in Institute of Child and Adolescent Mental Health. The One hundred and Eighty Five of caregivers of psychiatric child and adolescent patients was induced of 67.0 % are caregivers of Attention Deficit Hyperactivity Disorder, 14.6 % are caregivers of Behaviors Problems, 11.4 % are caregivers of Autistic, and 7 % are caregivers of depression. The research instruments consisted of; 1) a personal data questionnaire, 2) stress test self-analysis 3) KGU-DI (2Q) 4) WHO-QOL-BREF. Descriptive statistics and Spearman correlation coefficient were used to analyze data.

The results showed that 74% of 185 caregivers had normal stress level, 18.4% had high stress level, 4.9% had extreme stress level, and 2.7% had moderate stress level. Most of caregivers by the diseases of child and adolescent patients had normal stress level. 73.0% had no depression and 27.0% had depression. Most of sampling (72.4%) had no medical illness. 50.8% had moderate quality of life, 49.2% had good quality of life: 1) 52.7% had moderate physical domain 2) 60.5.7% had good , 37.8% had moderate psychological domain 3) 64.3% had moderate social relationships 4) 63.0% had moderate environment, 34.2%. Income and stress were positive significantly related to quality of life, at .05 level, .01 level ($r = .148, -.472$).

Key Word: mental health, quality of life, mental health Of care giver of a psychiatric child and adolescence